

Sian
SOTE

**POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE**

Ikääntyneiden asumispalvelujen kokonaistilanne

Tarja Hirvonen
Palveluasiantuntija
Sosiaalipalvelut

Asumispalvelujen käsitteitä

Tuettu asuminen

- Asiakkaille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä.
- Asiakasta tuetaan ensisijaisesti sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla.
- Tavoitteena on, että asiakas säilyy aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä.
- Asiakas asuu lähtökohtaisesti omassa kodissaan vuokra-, omistus- tai muussa vastaavassa asunnossa.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella **kotihoito** tuottaa tuetun asumisen palvelut asiakkaille.

Yhteisöllinen asuminen

- Asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.
- Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.
- Palvelut asiakkaalle järjestetään yksilöllisen tarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman perusteella. Palvelut voivat olla esim. tukipalveluja, turvapalvelua tai kotihoitoa.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella yhteisöllistä asumista tarjotaan yhteisöllisen asumisen yksiköissä sekä yhdistelmäyksiköissä, joissa tarjotaan sekä yhteisöllistä että ympärivuorokautista asumispalvelua.

Ympäri vuorokautinen asumispalvelu

- Tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilöllä on hänen tarpeitaan vastaava asunto, ja jossa hän saa yksikön henkilöstöltä viipymättä ja vuorokaudenajasta riippumatta hoitoa ja huolenpitoa myös äkilliseen tarpeeseen.
- Järjestetään paljon apua, hoivaa ja valvontaa tarvitseville henkilölle, joka tarvitsee päivittäin, vuorokauden ajasta riippumatta jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa tai vaativaa ammatillista hoitoa, ja joiden järjestäminen kotihoitona, omaishoitona, perhehoitona tai muulla tavalla ei ole mahdollista tai asiakkaan edun mukaista.
- Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa asukkailla on oma huone tai asunto ja lisäksi käytössä on yhteisiä tiloja.
- Henkilökuntaa on paikalla ympäri vuorokauden.
- Sisältää ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan.
- Järjestetään henkilön tarpeen mukaan pitkäaikaisesti tai lyhytaikaisesti. Lyhytaikainen palveluasuminen voi olla tilapäistä tai säännöllisesti toistuvaa.

Perhehoito

- Voidaan toteuttaa pitkäaikaisena perhehoitona, lyhytaikaisena hoitona tai osavuorokautisena hoitona.
- Pitkäaikaisessa perhehoidossa ikäihminen saa tarvitsemansa hoivan ja huolenpidon mahdollisesti vuosien ajan. Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämisestä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.
- **Lyhytaikaista perhehoitoa** voidaan käyttää esimerkiksi omaishoitajan vapaan järjestelyissä tai vuorohoitona kotona asumista tukemassa. Lyhytaikainen perhehoito sopii myös tilanteisiin, joissa ikäihminen tarvitsee tukea kuntoutumiseen esimerkiksi sairaalahoidon jälkeen ennen omaan kotiin palaamista.
- **Osavuorokautinen perhehoito** voi toimia vaihtoehtoina niissä koti- tai omaishoidon tilanteissa, joissa ympärivuorokautisen perhehoidon järjestäminen ei ole tarpeellista tai tarkoituksenmukaista. Osavuorokautista perhehoitoa voidaan toteuttaa iäkkään henkilön omassa kodissa tai perhehoitajan kodissa.
- **Ammatillinen perhehoito** on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa. Ammatilliset perhekodit toimivat kuten perhekodit, mutta niiltä edellytetään vahvempaa osaamista. Ammatillinen perhehoito on luvanvaraista toimintaa.

Asumispalvelut nykytila

Väestöennuste 2024: Väestö 31.12. muuttujina Alue, Vuosi, Ikä ja Tiedot

	75 -
	Väestö 31.12. (ennuste 2024)
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	
2026	23 573

Nykytila

- Pohjois-Karjalassa on ympärivuorokautisen palveluasumisen piirissä olevia 75 vuotta täyttäneitä suhteellisesti maan eniten, ja THL:n arviointiraportin mukaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle suositellaan asumispalvelurakenteen keventämistä (THL, 2024b).
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tavoitteet mukailevat kansallisia tavoitteita ympärivuorokautinen asumisen vähentämisestä ja yhteisöllisen asuminen ja tuetun asumisen lisäämisestä vuoteen 2038 mennessä huomioiden väestön ikääntyminen.
- Palvelustrategian mukaan hyvinvointialueella tullaan lisäämään yhteisöllistä asumista ja vähentämään ympärivuorokautista palveluasumista asteittain (Siun sote, 2024b).
- Palvelustrategiassa olevaa asumispalvelujen rakennesuunnitelmaa ja aikataulua on tarkennettu palvelustrategian hyväksynnän jälkeen huomioiden THL:n arviointiraportin suositukset.
- Tavoitteena on toteuttaa valtiovallan ohjauksessa saatua palvelurakenteen keventämistä, turvaamaan riittävät palvelut Pohjois-Karjalan ikääntyville huomioiden henkilöstön saatavuus ja riittävyys.

THL: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella Alueellinen asiantuntija-arvio, syksy 2025:

”Ikääntyneiden palveluketjun alkuvaihe toimii Pohjois-Karjalassa hyvin, ja kotona asumista tuetaan tehokkaasti. Kotihoidon, pelastustoimen ja ensihoidon yhteistyö mahdollistaa myös paljon tukea tarvitsevan kotona asumisen.

Asumispalvelujen yhdenvertainen saatavuus ei kuitenkaan toteutunut, ja jonot ylittivät lakisääteisen määräajan aiempaa useammin. Erityisesti yhteisöllisen asumisen mahdollisuuksia ei ollut vuonna 2024 tarpeeseen nähden riittävästi, ja ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys oli edelleen maan korkeimpia.

Ikääntyneeseen väestöön suhteutettujen kustannusten ero muuhun maahan kasvoi. Korkeaan palvelutarpeeseen suhteutetut ennakkolliset kustannukset jäivät alle maan keskitason.”

Tavoitetaso 2026 / tilanne 31.12.2025

- Tavoitetaso v. 2026 75 vuotta täyttäneillä, asumispalvelujen peittävyys yhteensä 9 %
 - Yhteisöllinen asuminen 3,5% (n = 825)
 - Ympäri vuorokautinen asuminen 6,5 % (n = 1532)
 - Yhteensä 2357
 - Lisäksi tarvitaan asumispalvelupaikkoja alle 75 vuotiaille, arvio 330

- 31.12.2025 peittävyys 9,10 %
- Yhteisöllisessä asumisessa 31.12.2025
 - 75 vuotta täyttäneitä yhteensä 456 asiakasta (1,97 %)
- Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa 31.12.25
 - 75 vuotta täyttäneitä yhteensä 1653 asiakasta (7,13 %)
- Yhteensä 75 vuotta täyttäneitä 2109
- + alle 75 vuotiaita yhteensä 290

Jonotilanne 31.12.2025

- Km. jonotusaika 89,90 vrk
 - Yhteisöllinen asuminen 93,92 vrk
 - Ympäri vuorokautinen 83,94 vrk
- Yli 90 vrk jonottaneita yhteensä 137
 - Yhteisöllinen asuminen 86
 - Ympäri vuorokautinen palveluasuminen 51
- **Kaikki jonottajat 339**
 - **km. jonotusaika 93,92 vrk,**
 - **yli 90 vrk jonottaneita 137**

Lähde: Ikä_asumispalvelut_raportointi_ (QLIK)

Tammikuun tilanne

- 31.1.2026 yhteensä 106 joista 47 ympärivuorokautiseen ja 59 yhteisölliseen asumiseen. Omasta syystään jonossa olevia eli palvelutarpeeseensa sopivasta ap-paikasta kieltäytyneitä mutta lakisääteisesti jonottamaan jääneitä oli 18.

Ikääntyneiden asumispalvelujen toimintasuunnitelma vuodelle 2026

Ikääntyneiden asumispalvelujen toimintasuunnitelma 2026

Asiakaslähtöisesti – Vastuullisesti – Avarakatseisesti – Yhdenvertaisesti –
Turvallisesti

Tukea, turvaa ja hyvinvointia

siunsote.fi

**Siun
SOTE**
POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

Turvallinen arki

TOIMIALUE	Tehtävä	Tavoite ja mittari	Arviointi
	Toimintaympäristömme on turvallinen.	PaTu ilmoitukset Haittatapahtumat	Kuukausi- raportti
PAIKALLA OLEVIEN YHTEISTYÖ	Erityistä tukea tarvitseville asukkaille nimetään omatyöntekijä.	Kyllä/ei	Toteuttamis- suunnitelma
ASUMISPALVELUJEN YKSIKÖT	Työmme perustuu tutkimusnäyttöön, ammatilliseen osaamiseen ja asukkaiden yksilöllisten tarpeiden yhdistämiseen, esim. - Tunnistamme ja puutamme vajaanarvituksen riskeihin. - Työskentelemme systemaattisesti kaatumisten vähentämiseksi: Laadimme ja toteutamme asukkaan yksilöllistä suunnitelmaa kaatumisvaaran vähentämiseksi. Järjestämme asukkaille säännöllisesti voima- ja tasapainoharjoittelua. - Ennaltaehkäisemme painehaavojen syntyä. - Toteutamme yksilöllistä kivunhoitoa huomioiden lääkkeettömät menetelmät.	Näyttöön perustuva toiminta ohjaa työtämme. RAI: - Tahaton painonlasku < 5 %:lla asukkaista/MNA - Kaatuminen 30 vrk:n aikana < 8%. - Painehaavojen ilmaantuvuus 0 %. - Kova päivittäinen kipu 0 %	Q 1-4
	Toteutamme toiminnassamme jatkuvaa omavalvontaa.	Omavalvontasuunnitel- mat tehty/päivitetty	1 krt/vuosi
		Omavalvonnan raportointi	Q 1-4

Tukea, turvaa ja hyvinvointia

siunsote.fi

**Siun
SOTE**
POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

siunsote.fi

Tyytyväinen asiakas

TOIMIALUE	Tehtävä	Tavoite ja mittari	Arviointi
	Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa.	Asiakaskokemus (Roidu) HOPP ja THL-Kerro palvelustasi –kysely	Kuukausi-raportti
PALVELUALUEIDEN YHTEISTYÖ	Asukkaan toimintakykytietoa ja voimavaroja hyödynnetään palveluja suunnitellussa ja toteutettaessa.	RAI peittävyys ja ajantasaisuus > 90 %	Kuukausi-raportointi
	Asukas osallistuu oman arjen suunnitteluun ja toteutukseen.	RAI: Asiakas itse ei ole osallistunut arviointiin < 30 %	Q 1-4
ASUMISPALVELUJEN YKSIKÖT	Toteutamme asukkaan arjessa yksilöllistä Arjen toimintasuunnitelmaa	Arjen toimintasuunnitelma laadittu 100 %	Esihenkilö Kuukausi-seuranta
	Tuemme asukkaiden sosiaalista kanssakäymistä.	Viikoittainen virikeohjelma toteutuu Järjestöyhteistyön määrä	1x/vuosi
	Edistämme ja vahvistamme läheisyhteistyötä.	Tilaisuudet läheisten ja asukkaiden kanssa Läheispalaute	2 krt/vuosi
	Tuemme asukkaiden itsemääräämisoikeutta.	RAI: Asiakkaat, joilla ollut käytössä liikkumista rajoittava väline <20 %	Q 1-4
	Toteutamme omahoitajuuden palvelulupausta.	Asukkailla nimetty omahoitaja 100 %	Toteuttamis-suunnitelma
	Kannustamme ja tuemme asukkaita säännölliseen ulkoiluun.	Asukkaat voivat ulkoilla halutessaan Ulkoilumäärien seuranta	Kuukausi-seuranta

Tukea, turvaa ja hyvinvointia

siunsote.fi

Siun SOTE
POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

Hyvinvoiva ja osaava työntekijä

TOIMIALUE	Tehtävä	Tavoite ja mittari	Arviointi
	Henkilöstömitoitus 0,60 toteutuu	Henkilöstömitoitus	Kuukausi-raportti
TOIMIALUE	Edistämme työhyvinvointia (työn hallintaa ja vaikutusmahdollisuuksia, turvallista ja terveellistä työympäristöä, kehitämme osaamista).	Työkykyperusteiset poissaolot vähenevät Lähtövaihtuvuus ≤6%	Kuukausi-raportti
	Johtamisemme on arvostavaa.	Työhyvinvointikysely, eNSP 20	
PALVELUALUEIDEN YHTEISTYÖ	Palkitsemme työntekijöitä	Kyllä/ei	Excel
	Osaamisen kehittämisen suunnitelma on käytössä.	Suunnitelma käytössä kyllä/ei Koulutus 3pvä/vuosi/tt	1x/vuosi
ASUMISPALVELUJEN YKSIKÖT	Viestimme toiminnastamme myönteisesti.	Yksiköiden somekanavien määrä ja uutisjulkaisut	1x/vuosi
	Koulutetaan ja ohjataan ikääntyvien asumispalvelujen suuvastaavia koko maakunnan alueella.	Suun hoidon vastuutehtävät toteutuvat määritellyn tehtävän-kuvan mukaisesti. Kyllä/ei	1x/vuosi
ASUMISPALVELUJEN YKSIKÖT	Työskentelytapamme lisää ja vahvistaa työhyvinvointia.	Työhyvinvointimme on nousujohteista Työhyvinvointikysely	Q 1-4
	Panostamme uusien työntekijöiden perehdytykseen.	Perehdytyksen palautekysely	1x/vuosi
ASUMISPALVELUJEN YKSIKÖT	Ohjaamme opiskelijoita laadukkaasti.	Laatukysely	1x/vuosi
	Kehityskeskustelu mahdollistetaan kaikille työntekijöille.	Onni- HR Toteutuneet kehityskeskustelut, 100 %	1x/vuosi

Tukea, turvaa ja hyvinvointia

siunsote.fi

Siun SOTE
POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

ote.fi

Saavutettavat palvelut

	Tehtävä	Tavoite ja mittari	Arviointi
TOIMIALUE	Kevennämme ja monimuotoistamme asumispalveluja.	Yhteisöllisessä asumisessa arviointijakson jälkeen jatkavien asukkaiden määrä	Kuukausi-raportti
		75 vuotta täyttäneidenosuudet asumispalveluissa. Yhteisöllisen asumisen osuus on 3,5 % ja ympärivuokautisen palveluasumisen osuus 6,5 % vuoteen 2027 mennessä	Kuukausi-raportti
PALVELUALUEIDEN YHTEISTYÖ	Asukas saa asumispalvelun lakisääteisessä ajassa.	Asumispalvelujen saatavuus 3kk:n kuluessa 100 %	Kuukausi-raportti
	Otamme uuden <u>APTJ:n</u> käyttöön.	Kyllä/ei	Käyttöönoton toteutuminen
	Ylläpidämme monipuolista henkilöstörakennetta.	Henkilöstösuunnitelma toteutuu kyllä/ei	1x/vuosi
ASUMISPALVELUJEN YKSIKÖT	Asukas saa tarvitsemansa hoidon oikea-aikaisesti.	Päivystyskäynnit 90 vuorokauden aikana < 4 %	Q 1-4
	Asumiseen sijoittuminen mahdollistuu viiveettä, paikkojen täyttöviive <7vrk.	Paikkojen täyttöviive <7vrk	Kuukausi-raportti
	Toimintamme on kustannusvaikuttavaa.	Talousarvio toteutuu. Toimintakate	Kuukausi-raportti

Lähteet

- QLIK-raportointijärjestelmä
- Power Bi-raportti
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [THL]. (2024b). Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella. Alueellinen asiantuntija-arvio, syksy 2024. Päätösten tueksi 24/2024. Haettu 29.4.2025 osoitteesta https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/149916/URN_ISBN_978-952-408-384-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kiitos.